

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ДИТЯЧОГО САДКА Й ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

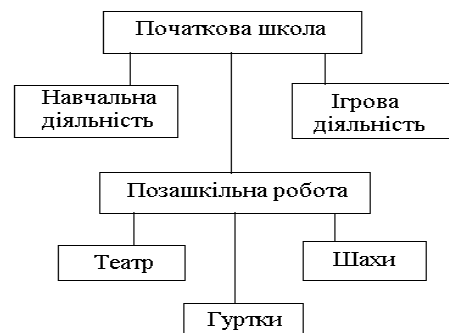
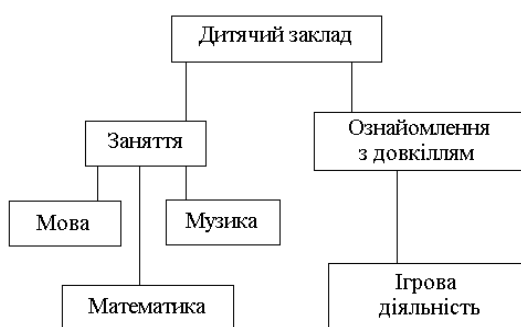
Інформаційні процеси, що відбуваються у вітчизняному освітянському просторі, зумовлюють нагальність розв'язання комплексних соціально-педагогічних завдань, одним з яких є керівництво індивідуальним становленням людської особистості. Виховувати – це проектувати поступове становлення якостей у майбутньої особистості і керувати здійсненням накреслених проектів. Це також – застосування нових виховних технологій, удосконалення взаємостосунків в учнівському колективі, створення класу-родини.

Саме сучасний учитель початкових класів – це одночасно і викладач, і вихователь, і організатор діяльності дітей, активний учасник спілкування з учнями, їхніми батьками та колегами. А тому він повинен постійно підвищувати рівень свого професіоналізму та педагогічної майстерності, вести творчий пошук. Функції професійної діяльності вчителя початкових класів навіть ширші, ніж у вчителя-предметника, оскільки він і класний керівник, і викладач до того ж різно-профільних навчальних дисциплін. Незаперечним є факт, що саме вчитель початкових класів може вплинути на творчий розвиток і становлення особистості

учня, його інтересів, цінностей, ідеалів.

Реформування системи освіти зумовило нові теоретичні й методологічні засади змісту освіти. Стало очевидним, що традиційна підготовка дітей до школи втратила свою перспективу. В наш час набуває цінності особистісне формування дитини. Цьому найбільшою мірою сприяє навчально-виховний процес з єдиними підходами та вимогами до кожної дитини, наданням їй максимальних можливостей для виявлення і розкриття творчих здібностей, обдаровань на всіх етапах – від дошкільника до молодшого школяра і в подальшому житті.

Навчально-виховний процес в НВО «Надія» забезпечує творчий розвиток і особистісно-орієнтовану підготовку, гуманістичну систему взаємовідносин дитини і дорослого, взаємодію в діяльності й житті родини, дошкільного навчального закладу і школи, неперервність дошкільної і початкової освітніх ланок, створює єдиний соціально-педагогічний простір для успішного творчого розвитку дошкільника та школяра і здійснення завдань навчання та виховання. Сутність такого розвитку можна відтворити на такій схемі.

Процес творчого розвитку дітей в умовах навчального комплексу:

Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи передбачає опору на знання, уміння, творчі якості та здібності, які дитина здобула в дитячому садку, і така наступність між дошкільним навчальним закладом та початковою школою здійснюється нашими педагогами як за змістом, так і за методами, прийомами, організаційними формами.

Саме наступність дозволяє запобігти кризових явищ у психічному розвитку особистості. Отже, наступність і перспективність передбачає орієнтацію вихователів дошкільних закладів і класних керівників початкових класів на сумісну діяльність з дітьми, яка враховує вікову дитячу індивідуальність, спонукає їх до творчого самовиявлення, зберігає унікальність і самобутність дошкільного дитинства, забезпечує безкризовий перехід дошкільника у позицію особистості другого дитинства і водночас віддзеркалює розвивальний характер освіти.

Важливим у процесі навчання дітей дошкільного і молодшого шкільного віку є виявлення емоційного їхнього ставлення до найбільш значущої в житті діяльності – навчання.

Ознайомившись з рівнем навчання та виховання дітей у дитячому садку, батьки виявили бажання продовжити навчання своїх дітей у нашій школі з урахуванням того, щоб не пропали ті ніжні паростки, ті навички з володіння українською, англійською мовами, з шахів, з інформатики, з логіки, з хореографії, які так тендітно плекали вихователі та вчителі.

Ми маємо прекрасних педагогів, які професійно доносять свій досвід,

накопичений десятками літ, до учнів, також маємо добре обладнані кабінети, наочність, технічні засоби і тісний зв'язок з учителями-предметниками.

Виходячи з вищенаведеного, завдання початкової школи у процесі наступності і неперервності навчання полягає в тому, щоб дитина після дитячого садка інтелектуально розвивалася глибше, вчилася мислити, формувала вміння аналізувати, узагальнювати і конкретизувати.

Тому у нас існує тісний зв'язок між учителями початкової школи і вихователями. В нашому об'єднанні тричі на рік проводяться тижні педагогічної майстерності. У вересні ми ставимо перед вихователями задачу з урахуванням навичок дітей, вимог Міністерства науки та освіти, вимог початкової ланки нашого об'єднання. Дошкільники повинні давати повну відповідь на запитання, знати цифри, рахувати в межах десяти, знати букви українського та англійського алфавітів, уміти читати поскладово українською і англійською мовами, писати елементи букв, правильно тримаючи олівець або ручку.

У січні ми відвідуємо заняття в старших групах, щоб побачити на якому рівні знаходиться кожний майбутній першокласник, скоригувати роботу вихователів, підготувати майбутніх першокласників на високому рівні. У травні зустрічаємося знову, щоб проаналізувати навчальний рік, виявити рівень знань, умінь, навичок випускників дитячого садка, успіхи та недоліки в нашій спільній праці, спланувати роботу з наступності в новому навчальному році.

Ми, вчителі, дуже зацікавлені в

тому, щоб нормально пройшла адаптація першокласників до шкільних умов навчання, щоб саме вихователі формували волювоту готовність у дошкільників, а це – вміння слухати, розуміти та сприймати вчителя, підкоривши йому свої безпосередні бажання. Саме початкова школа враховує набуте дитиною в дошкільному віці, особливо щодо формування її особистісних якостей. Я вважаю, що таке забезпечення наступності створює сприятливі умови для фізичного, інтелектуального й емоційного розвитку дітей у дитячому садку та школі.

Працюючи в умовах НВО «Школа-дитячий заклад», ми маємо переваги:

1) узгоджуємо навчальну роботу старших груп дитячого садка і першого класу (про що я згадувала раніше);

2) дитина (першокласник) почуває себе в тій же рідній домівці (і тут буде доречним прислів'я, що «дома і стіни допомагають»), тому і проходить значно швидше період адаптації (цьому сприяє звичність обстановки, знайомі педагоги, які продовжують працювати з ними, знайомий дитячий колектив, режим і сприятливий мікроклімат дошкільного закладу);

3) ми маємо можливість відстежувати індивідуальний розвиток кожної дитини через єдину психологічну службу та тісну взаємодію вчителів;

4) виробляємо єдині вимоги до оформлення робіт і до подачі знань;

5) і найголовніше полягає в тому, що організуємо контакт з батьками майбутніх першокласників.

Мені особливо хочеться зупинитися на занятті в дошкільному садку, коли діти вивчали загадки. Всі ми добре знаємо, що народна мудрість, фольклор шліфується віками, наче каміння на морському

узбережжі. Він надає дитині силу й розум. Дошкільнята вчаться на таких заняттях володіти рідним словом. У нас є яскраві приклади того, як добре першокласники володіють українською мовою, які прийшли з дитячого нашого садочка. І є проблеми в батьків та дітей, які прийшли з інших дошкільних закладів, тому що вони не розуміють української мови. Ці дошкільники ходили в дитячі садки, де українській мові менше приділялось уваги чи вона викладалась не на належному рівні. І ми бачимо в очах батьків цих дітей тривогу, доводиться їм пояснювати, що пройде певний час, і ваші доньки і синочки теж будуть володіти державною мовою. Хочеться сказати слова щирої вдячності вчительці української мови, яка працює в нашому дитячому садку, Тамарі Петрівні Чубко, за її кропітку працю, за те, що вона з раннього дитинства прищеплює любов до рідного слова. І як тут не згадати слова поета Воробкевича:

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
А лиш камінь має.

Такі заняття проходять у довірливому і доброзичливому оточенні педагогічного спілкування. Вихователі уважно і тактовно ставляться як до хлоп'яток, так і дівчаток. Від того й зростає їхній рівень знань.

Отже, немає нездібних учнів, потрібно вміти своєчасно «відкрити приховані потенційні можливості творчого розвитку кожної дитини та включити її у відповідне предметне розвивальне середовище» – це девіз учителів початкової школи. Першокласники допомагають дошкільнятам проводити святкові ранки. Так, моя Павлінова Оленка в 1

класі 2 рази брала на себе відповідальні ролі (Снігуроньки і Осені) під час Новорічного ранку і свята Осені. Така сумісна робота двох ланок «дитячий садок – початкова школа» дає свої плідні результати.

Ми виховуємо чуйних, доброзичливих і милосердних дітей. З перших днів їх перебування в дитячому садочку і школі вчимо бути патріотами своєї країни. Хочеться, щоб їхні серця наповнювалися добром, яке буде випромінюватися упродовж життя кожної дитини, кожної людини. Я глибоко переконана, що в майбутньому наші випускники стануть справжньою інтелектуальною елітою нації, яка не посоромить наше сиве волосся і сиві скроні.

Таким чином, наступність у навчально-виховному процесі в нашій школі, виступаючи основною умовою переходу дитини від дошкільного навчального закладу до початкової

школи, забезпечує неперервність освітнього простору дошкільників і молодших школярів, цілісний особистісний творчий розвиток кожної дитини, створює середовище для повної соціальної і особистісної життєдіяльності дитини, її творчого розвитку, навчання, виховання, реалізації пізнавальних потреб протягом дошкільного дитинства і планового переходу до вищих ступенів.

Саме таке вирішення питань наступності дитячого садка і початкової школи в нашому колективі пов'язане зі створенням перспективного навчального середовища як школи «дорослішання підлітка», яка стала б, за висловом Л.С. Виготського, «не обстановкою, а джерелом розвитку» кожного школяра, тому що саме початкова школа є школою мислення, перехідним містком до наступної сходинки людяності і довіри.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Бех І.* Інваріанти особистісно-орієнтованого підходу до виховання дитини. / Початкова школа. 2001. – №2.

2. *Уфімцева С.* Наступність у творчому розвитку дошкільників і учнів початкових класів. Початкова школа. 2005. – №12.

Подано до редакції 1.12.06